

Ö?retmen Örgütsel Kimlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Örgütsel Kimlik Alg?s? Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27115>

Özet

Öğretmen Örgütsel Kimlik Algısı Ölçeği (ÖÖKAÖ), öğretmenlerin çalıştıkları eğitim kurumlarına yönelik algıladıkları örgütsel kimlik düzeylerini ölçmek amacıyla 2019 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları sonucunda üç alt faktörlü bir yapı sergilemektedir: **Destek**, **Aidiyet** ve **İletişim**. Yüksek iç tutarlılık katsayıları (genel $\alpha=.94$) ile bu ölçek, eğitim yönetimi ve örgütsel psikoloji alanlarında öğretmenlerin kurumsal bağlılık ve kimlik algılarının değerlendirilme için sağlam bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen, Örgütsel Kimlik Algısı, Aidiyet, Destek, İletişim, Eğitim Yönetimi, Psikometri, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Hasan Tabak, Merve Boyacı

Amaç

ÖÖKAÖ'nün temel amacı, görev yapan öğretmenlerin çalıştıkları okullara veya eğitim kurumlarına yönelik geliştirdikleri **Örgütsel Kimlik** algısının düzeyini ve niteliğini belirlemektir. Bu ölçek, özellikle öğretmenlerin kurumsal değerler, hedefler ve normlarla ne ölçüde bütünleştiğini, kurumların ne kadar benimsediğini ve kurumla ne derece güçlü bir bağ kurduğunu psikometrik olarak ölçmeyi hedefler. Elde edilen veriler, eğitim kurumlarının örgütsel gelişim stratejileri oluşturmasına ve öğretmen motivasyonunu artırmaya yönelik çalışmalar yapmasına olanak tanır.

Ölçek, öğretmenlerin örgütsel kimlik algısının destek, aidiyet ve iletişim gibi kritik boyutlarda inceleyerek, örgütsel kimlik algısının hangi alanlarda güçlü veya zayıf olduğunu tespit etmeye yardımcı olur. Bu yapısal analiz, eğitim yöneticilerine spesifik müdahale alanlarının belirlenmesi konusunda önemli bilgiler sağlar.

Yapı

Öğretmen Örgütsel Kimlik Algısı, bireyin kendisini kurumuyla özdeşleştirmesi ve kurumsal kimliğin kendi kimliğinin bir parçası olarak görmesi süreci olan **Örgütsel Kimlik** kavramına dayanmaktadır. Ölçek, bu yapıyı üç temel alt boyutta ele almaktadır:

Destek: Öğretmenin kurumundan aldığı duygusal ve araçsal desteğe dair algısı.

Aidiyet: Öğretmenin kuruma bağlılık, kendini kurumun bir parçası olarak hissetme ve kurumsal

hedeflerle özdeşleşme düzeyi.

İletişim: Kurum içindeki bilgi akışının etkinliği, verimliliği ve öğretmenlerin kurum içi iletişim süreçlerine katılımına dair algısı.

Bu üç faktör, öğretmenlerin kuruma yönelik pozitif algıları ve örgütsel bağlılıkların derinlemesine anlamak için kritik bileşenlerdir.

Geçerlik

ÖÖKAÖ'nün geçerlik çalışmaları, ölçeğin teorik yapıya doğru bir şekilde temsil ettiğini göstermek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin Yapı geçerliliği, **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) ile incelenmiştir.

Yapılan analizler, maddelerin faktör yük değerlerinin oldukça yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Maddelerin faktör yük değerleri .56 ile .89 arasında değişmektedir, bu da maddelerin ilgili oldukları faktörleri güçlü bir şekilde temsil ettiğini işaret etmektedir. Bu üç alt faktör, öğretmen örgütsel kimlik algısına ilişkin toplam varyansın %72.1'ini açıklamaktadır, bu oran ölçeğin yapısal yeterliliğinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik

ÖÖKAÖ'nün güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak **Cronbach Alpha** katsayısıyla hesaplanmıştır. Ölçeğin genel güvenilirlik katsayısı oldukça yüksek bulunmuştur ($\alpha=.94$). Bu değer, ölçeğin tutarlı ve güvenilir ölçümler sağladığını kanıtlamaktadır.

Alt faktörler bazında hesaplanan Alfa katsayıları da yüksek düzeyde iç tutarlılık sergilemektedir. Alt faktörlerin güvenilirlik değerleri şöyledir:

Destek alt faktörü: $\alpha = .94$

Aidiyet alt faktörü: $\alpha = .80$

İletişim alt faktörü: $\alpha = .80$

Tüm faktörlerin .80 ve üzeri güvenilirlik katsayılarına sahip olması, ölçeğin hem bütün olarak hem de alt boyutlar düzeyinde güvenilir olduğunu doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

ÖÖKAÖ'nün faktör yapısını belirlemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin orijinal olarak hedeflenen psikolojik yapıya yansıtılan üç temel alt faktörden oluştuğunu göstermiştir.

Bu üç faktörlü yapı (Destek, Aidiyet, İletişim), ölçülen değişkenliğin büyük bir kısmını (toplam

varyansın %72.1'ini açıklamaktadır. Faktör analizinde elde edilen yüksek faktör yükleri (.56 - .89), maddelerin faktörlere olan katkıları güçlü olduğunu ve faktörlerin net bir şekilde ayrıştığını ortaya koymaktadır. Bu bulgular, ölçeğin teorik yapısının ampirik verilerle desteklendiğini göstermektedir.

Ölçme Aracı

Test Tipi: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. (1= hiç uygun değil - 5= tamamen uygun).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yaş Grubu: Yetkinler (Çalışan Öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Türkiye genelinde farklı kademelerde (ilkokul, ortaokul, lise) görev yapan öğretmenler.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Katılımcılar, kendi örgütsel kimlik algılarını değerlendirilen ifadelerle ne ölçüde katıldıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Kimlik Algısı, Öğretmen Algıları, Kurumsal Bağlılık, Psikometrik Özellikler, Cronbach Alpha, Açıklayıcı Faktör Analizi, Eğitim Yönetimi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hasan Tabak

Yazar ORCID Tanımları: Sağlanan kaynakta belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: hasantabak@aksaray.edu.tr

Yazma Adresi: Aksaray Üniversitesi (Çalışmanın yapıldığı dönemdeki kurumsal bilgileri içerir.)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2019 (Yayın yılı).

Şartlar ve Ücret: Ölçek, akademik çalışmalarda kullanım için genellikle yazarlardan izin alınması gerektirir. Ticari kullanım için yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir. Sorumlu yazarın iletişim bilgisi mevcuttur.

Kaynaklar

Tabak, H. ve Boyacı, M. (2019). Öğretmen örgütsel kimlik algısı ölçeğinin (ÖÖKAÖ) geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 52, 96-117. doi: 10.21764/maeuefd.568144

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ogretmen-orgutsel-kimlik-algisi-olcegi-toad.pdf](#)

Öğretmen Örgütsel Kimlik Algısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte doğrudan sızılmamıştır. Maddelere ve tam uygulama talimatlarına, yukarıda referans verilen Tabak ve Boyacı (2019) çalışmasının tam metninden ulaşılabilir.

Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme ile yanıtlanmaktadır (1= hiç uygun değil - 5= tamamen uygun).